

Sbírka soudních rozhodnutí

ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (pátého senátu)

12. prosince 2019*

„Kasační opravný prostředek – Ochranná známka Evropské unie – Nařízení (ES) č. 207/2009 –
Články 15 a 66 – Řádné užívání kolektivní ochranné známky Evropské unie – Ochranná známka
týkající se systému sběru a využití obalových odpadů – Umístění na obalech výrobků, pro které je
ochranná známka zapsána“

Ve věci C-143/19 P,

jejímž předmětem je kasační opravný prostředek na základě článku 56 statutu Soudního dvora
Evropské unie, podaný dne 20. února 2019,

Der Grüne Punkt – Duales System Deutschland GmbH, se sídlem v Kolíně nad Rýnem (Německo),
zastoupená P. Goldenbaum, Rechtsanwältin,

účastnice řízení podávající kasační opravný prostředek (navrhovatelka),

příčemž dalším účastníkem řízení je:

Úřad Evropské unie pro duševní vlastnictví (EUIPO), zastoupený D. Hanfem, jako zmocněncem,

žalovaný v prvním stupni,

SOUDNÍ DVŮR (pátý senát),

ve složení E. Regan, předseda senátu, I. Jarukaitis, E. Juhász, M. Ilešič (zpravodaj) a C. Lycourgos,
soudci,

generální advokát: G. Pitruzzella,

vedoucí soudní kanceláře: A. Calot Escobar,

s přihlédnutím k písemné části řízení,

s přihlédnutím k rozhodnutí, přijatému po vyslechnutí generálního advokáta, rozhodnout věc bez
stanoviska,

vydává tento

* Jednací jazyk: němčina.

Rozsudek

- 1 Svým kasačním opravným prostředkem se společnost Der Grüne Punkt – Duales System Deutschland GmbH (dále jen „DGP“) domáhá zrušení rozsudku Tribunálu ze dne 12. září 2018, Der Grüne Punkt v. EUIPO – Halston Properties (Znázornění kruhu se dvěma šipkami) (T-253/17, dále jen „napadený rozsudek“, EU:T:2018:909), kterým byla zamítnuta její žaloba podaná proti rozhodnutí pátého odvolacího senátu Úřadu Evropské unie pro duševní vlastnictví (EUIPO) ze dne 20. února 2017 (věc R 1357/2015-5) týkajícímu se řízení o zrušení mezi společnostmi Halston Properties s. r. o. a DGP (dále jen „sporné rozhodnutí“).

Právní rámec

- 2 Nařízení Komise (ES) č. 207/2009 ze dne 26. února 2009 o ochranné známce [Evropské unie] (Úř. věst. 2009, L 78, s. 1; Zvl. vyd. 17/01, s. 189) bylo změněno nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) 2015/2424 ze dne 16. prosince 2015 (Úř. věst. 2015, L 341, s. 21), které vstoupilo v platnost dne 23. března 2016. Toto nařízení bylo následně zrušeno a s účinností od 1. října 2017 nahrazeno nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) 2017/1001 ze dne 14. června 2017 o ochranné známce Evropské unie (Úř. věst. 2017, L 154, s. 1). Vzhledem k době rozhodné z hlediska skutkového základu sporu je však třeba projednávaný kasační opravný prostředek přezkoumat s ohledem na nařízení č. 207/2009 v jeho původním znění.

- 3 Článek 9 odst. 1 tohoto nařízení stanovil:

„Z ochranné známky [Evropské unie] vzniká jejímu majiteli výlučné právo. Majitel je oprávněn zakázat všem třetím stranám užívat bez jeho souhlasu v obchodním styku:

[...]

- b) označení, u něhož z důvodu jeho totožnosti nebo podobnosti s ochrannou známkou [Evropské unie] a totožnosti nebo podobnosti výrobků nebo služeb označených ochrannou známkou [Evropské unie] a označením existuje nebezpečí záměny u veřejnosti [...]

[...]“

- 4 Článek 15 odst. 1 uvedeného nařízení stanovil:

„Pokud do pěti let od zápisu nezačal majitel ochrannou známkou [Evropské unie] řádně [v Unii] užívat pro výrobky nebo služby, pro které je zapsána, nebo pokud toto užívání bylo na nepřetržitou dobu pěti let přerušeno, podléhá ochranná známka [Evropské unie] sankcím podle tohoto nařízení, ledaže pro neužívání existují řádné důvody.

[...]“

- 5 Článek 51 téhož nařízení stanoví:

„1. Ke zrušení práv majitele ochranné známky [Evropské unie] dojde na základě návrhu podaného u úřadu nebo na základě protinávrhu v řízení o porušení:

- a) pokud po nepřerušené období pěti let nebyla ochranná známka [v Unii] řádně užívána pro výrobky nebo služby, pro které je zapsána, a pro neužívání neexistují řádné důvody [...];

[...]

2. Existuje-li důvod zrušení pouze ve vztahu k některým z výrobků nebo služeb, pro které je ochranná známka [Evropské unie] zapsána, práva majitele se zruší pouze ve vztahu k těmto výrobkům nebo službám.“

6 Článek 66 nařízení č. 207/2009 stanovil:

„1. Kolektivní ochrannou známkou [Evropské unie] je ochranná známka [Evropské unie], která je takto označena již při podání přihlášky a která je schopna rozlišovat výrobky nebo služby členů sdružení, které je majitelem známky, od výrobků nebo služeb jiných podniků. O zápis kolektivní ochranné známky [Evropské unie] mohou požádat sdružení výrobců, poskytovatelů služeb nebo obchodníků, která podle příslušných předpisů mají způsobilost mít práva a povinnosti všeho druhu, uzavírat smlouvy a činit jiné právní úkony a způsobilost procesní, jakož i právnické osoby veřejného práva.

[...]

3. Na kolektivní ochranné známky [Evropské unie] se vztahují ustanovení tohoto nařízení, nestanoví-li články 67 až 74 jinak.“

7 Článek 67 tohoto nařízení stanoví:

„1. Přihlašovatel kolektivní ochranné známky [Evropské unie] předloží ve stanovené lhůtě pravidla pro její užívání.

2. V pravidlech pro užívání známky se uvedou osoby, které jsou oprávněny tuto známku užívat, podmínky pro členství ve sdružení, jakož i případné podmínky pro užívání známky, včetně sankcí. [...]

8 Obsah článků 9, 15, 51, 66 a 67 nařízení č. 207/2009 byl v zásadě převzat do článků 9, 18, 58, 74 a 75 nařízení 2017/1001.

Skutečnosti předcházející sporu a sporné rozhodnutí

9 Dne 12. června 1996 podala společnost DGP přihlášku k zápisu následujícího obrazového označení jako kolektivní ochranné známky Evropské unie (dále jen „dotčená ochranná známka“):

10 Tento zápis byl požadován pro výrobky spadající do tříd 1 až 34 ve smyslu Niceské dohody o mezinárodním třídění výrobků a služeb pro účely zápisu známek ze dne 15. června 1957, ve znění změn a doplňků (dále jen „Niceská dohoda“), jakož i pro služby spadající do tříd 35, 39, 40 a 42 této dohody.

11 Výrobky, pro které byl zápis požadován, zahrnovaly výrobky běžné spotřeby, jako jsou potraviny, nápoje, oděvy, hygienické výrobky a výrobky určené k údržbě, jakož i výrobky k profesionálnímu použití, jako jsou výrobky určené pro zemědělství a průmysl.

- 12 Uvedené služby odpovídaly následujícímu popisu:
- třída 35: „Reklama“;
 - třída 39: „Doprava; balení a skladování zboží“;
 - třída 40: „Zpracování materiálů; recyklace obalů“;
 - třída 42: „Odklizení a likvidace odpadu; vytváření počítačových programů pro zpracování údajů“.
- 13 Podle pravidel pro užívání připojených k přihlášce k zápisu ochranné známky byla dotčená ochranná známka vytvořena „k tomu, aby bylo spotřebitelům a obchodníkům umožněno rozpoznat obaly tvořící součást [recyklačního systému DGP], pro něž byl zaveden příspěvek na financování systému, jakož i takovým způsobem zabalené výrobky, a odlišovat je od jiných obalů a výrobků [...]“.
- 14 Dotčená ochranná známka byla zapsána dne 19. července 1999. Tento zápis byl následně obnoven.
- 15 Dne 2. listopadu 2012 Halston Properties, společnost založená podle slovenského práva, podala návrh na částečné zrušení této ochranné známky na základě čl. 51 odst. 1 písm. a) nařízení č. 207/2009 z důvodu, že uvedená ochranná známka nebyla řádně užívána pro výrobky, pro které byla zapsána.
- 16 Rozhodnutím ze dne 26. května 2015 zrušovací oddělení EUIPO tomuto návrhu částečně vyhovělo. Prohlásilo, že práva DGP vyplývající z dotčené ochranné známky se zrušují od 2. listopadu 2012 pro všechny výrobky, pro které byla zapsána, s výjimkou výrobků představovaných obaly.
- 17 Dne 8. července 2015 podala DGP proti tomuto rozhodnutí zrušovacího oddělení odvolání.
- 18 Sporným rozhodnutím pátý odvolací senát EUIPO toto odvolání zamítl.
- 19 Tento odvolací senát měl za to, že DGP nepředložila důkaz, že dotčená ochranná známka byla užívána v souladu s její základní funkcí, a to zaručit totožnost původu výrobků, pro které byla zapsána. Průměrný unijní spotřebitel dotčenou ochrannou známkou nevnímá jako označení původu těchto výrobků, ale spojuje tuto ochrannou známkou s ekologickým chováním podniků účastnících se recyklačního systému společnosti DGP.
- 20 I když se obal a výrobek při prodeji jeví jako celek, uvedený spotřebitel tuto ochrannou známkou vnímá pouze jako údaj o tom, že obaly výrobků těchto podniků lze sbírat a využívat podle tohoto systému. Cílem užívání uvedené ochranné známky tedy není vytvořit nebo zachovat odbyt pro samotné výrobky.

Žaloba před Tribunálem a napadený rozsudek

- 21 Návrhem došlým kanceláři Tribunálu dne 28. dubna 2017 se DGP domáhala zrušení sporného rozhodnutí a toho, aby EUIPO byla uložena náhrada nákladů řízení.
- 22 Na podporu své žaloby DGP uplatnila jediný důvod vycházející z porušení čl. 15 odst. 1 nařízení č. 207/2009, vykládaného ve spojení s článkem 66 tohoto nařízení, přičemž tvrdila, že dotčená ochranná známka je užívána nejen pro služby, pro které je tato ochranná známka zapsána, ale rovněž pro výrobky, na které se vztahuje tento zápis.
- 23 DGP zejména zdůraznila, že tato ochranná známka je umístěna na obalech, které spolu s baleným výrobkem tvoří jeden prodejní celek. Uživatelé uvedené ochranné známky nejsou dodavatelé obalů, ale výrobci nebo distributoři výrobků. Dotčená ochranná známka označuje, že tyto výrobky pocházejí od

podniků, které se zavázaly k tomu, že se obaly budou zpracovávat podle systému DGP. Vzhledem k tomu, že je tato ochranná známka ze strany veřejnosti spojována s ekologickým chováním uvedených výrobců a distributorů, vyjadřuje „nemateriální vlastnost“ výrobků.

24 Tribunál tuto žalobu zamítl.

25 Nejprve vyložil kritéria, s ohledem na něž je třeba posoudit, zda dotčená ochranná známka byla řádně užívána.

26 V tomto ohledu měl Tribunál v bodě 26 napadeného rozsudku za to, že z judikatury Soudního dvora vyplývá, že „ochranná známka je řádně užívána, pokud je užívána v souladu s její základní funkcí, kterou je zaručit totožnost původu výrobků a služeb, pro které byla zapsána, aby vytvořila nebo zachovala odbyt pro tyto výrobky a služby, s vyloučením symbolického užití, které slouží pouze k zachování práv plynoucích z ochranné známky“ a „rovněž tak je základní funkcí kolektivní ochranné známky Evropské unie rozlišovat výrobky nebo služby členů sdružení, které je majitelem ochranné známky, od výrobků nebo služeb jiných podniků“.

27 V bodech 27 až 29 tohoto rozsudku připomněl, že posouzení řádného užívání ochranné známky musí spočívat v globálním posouzení, které zohlední všechny relevantní faktory projednávaného případu a které předpokládá určitou vzájemnou závislost mezi zohledněnými faktory, jako jsou povaha výrobků nebo služeb, na které se vztahuje ochranná známka, a užívání, která jsou v dotýcném hospodářském odvětví považována za odůvodněná za účelem vytvoření nebo zachování podílů na trhu.

28 Tribunál dále vzal v bodě 33 napadeného rozsudku na vědomí skutečnost, že dotčená ochranná známka byla v mnoha členských státech Unie řádně užívána jako kolektivní ochranná známka na obalech výrobků, nicméně měl podobně jako odvolací senát za to, že řádné užívání této ochranné známky na obalech s sebou nenese důkaz o řádném užívání pro výrobky.

29 Tribunál v bodě 36 tohoto rozsudku upřesnil, že relevantní veřejností je v projednávané věci hlavně široká veřejnost, a v bodě 38 uvedeného rozsudku konstatoval, že tato veřejnost identifikuje dotčenou ochrannou známku tak, že označuje, že obaly mohou být sbírány a využity podle určitého systému.

30 V následujících bodech téhož rozsudku měl Tribunál za to, že dotčená ochranná známka naproti tomu neukazuje původ výrobků.

31 V tomto ohledu v bodě 41 napadeného rozsudku uvedl, že je „pravda, že [dotčená] ochranná známka v souladu s její funkcí jakožto kolektivní ochranné známky odkazuje na skutečnost, že výrobce nebo distributor [...] výrobků je součástí systému licenčních dohod [DGP], a poukazuje tedy na určité ekologické chování tohoto podniku“. Relevantní veřejnost je však plně způsobilá rozlišit mezi ochrannou známkou, která označuje obchodní původ výrobku a ochrannou známkou, která poukazuje na využívání obalových odpadů. Kromě toho je třeba zohlednit skutečnost, že „samotné výrobky jsou řádně označovány ochrannými známkami patřícími různým společnostem“.

32 Tribunál v bodě 42 tohoto rozsudku rozhodl, že „užívání [dotčené] ochranné známky jakožto kolektivní ochranné známky, která označuje výrobky členů sdružení, když je odlišuje od výrobků pocházejících od podniků, které nejsou součástí tohoto sdružení, bude relevantní veřejností vnímáno jako užívání týkající se obalů. [...] [E]kologické chování podniku díky jeho účasti v systému licenčních dohod [DGP] relevantní veřejnost přisoudí možnosti ekologického zpracování obalu, a nikoli takovému zpracování zabaleného výrobku samotného, který se může jevit jako nevhodný pro ekologické zpracování“.

33 Konečně měl Tribunál v bodech 44 a 45 napadeného rozsudku za to, že cílem užívání dotčené ochranné známky nebylo ani vytvořit či zachovat odbyt pro výrobky. Spotřebitel ochrannou známku rozpozná pouze jako informaci o tom, že obal bude díky přispění výrobce nebo distributora výrobku

odstraněn a využit, pokud jej tento spotřebitel zanesl do blízkého sběrného zařízení. Proto umístění uvedené ochranné známky na obalu výrobku vyjadřuje pouze skutečnost, že výrobce nebo distributor tohoto výrobku se chová v souladu s požadavkem stanoveným unijními právními předpisy, podle něhož podnikům náleží povinnost využívat obalové odpady. Podle Tribunálu v málo pravděpodobném případě, kdy by se spotřebitel rozhodl koupit výrobek pouze na základě kvality obalu, to stále nic nemění na tom, že tato ochranná známka nevytváří nebo nezachovává odbyt, pokud jde o tento výrobek, ale pouze pokud jde o jeho obal.

Návrhová žádání účastnic řízení

34 Společnost DGP navrhuje, aby Soudní dvůr:

- napadený rozsudek zrušil;
- s konečnou platností rozhodl tak, že vyhoví návrhovým žádáním vzneseným v prvním stupni, nebo podpůrně vrátí věc Tribunálu a
- uložil EUIPO náhradu nákladů řízení.

35 EUIPO navrhuje, aby Soudní dvůr:

- zamítl kasační opravný prostředek a
- uložil DGP náhradu nákladů řízení.

Ke kasačnímu opravnému prostředku

36 Na podporu svého kasačního opravného prostředku DGP uplatňuje jediný důvod kasačního opravného prostředku vycházející z porušení čl. 15 odst. 1 nařízení č. 207/2009, vykládaného ve spojení s článkem 66 tohoto nařízení.

Argumentace účastníků řízení

- 37 Podle DGP Tribunál nesprávně vyložil pojem „řádné užívání“ ve smyslu čl. 15 odst. 1 nařízení č. 207/2009, jak vyplývá z judikatury Soudního dvora, a nevzal řádně v úvahu charakteristické vlastnosti kolektivních ochranných známek Evropské unie upravené v článku 66 tohoto nařízení. V důsledku toho je napadený rozsudek stížen vadami spočívajícími v nesprávném právním posouzení.
- 38 DGP zejména uvádí, že Tribunál považoval za irelevantní skutečnost, byť ji konstatoval v bodech 41 a 42 napadeného rozsudku, že užívání dotčené ochranné známky relevantní veřejnost informuje, že výrobky, na kterých je tato ochranná známka umístěna, pocházejí od všech podniků, které se účastní systému DGP, a že toto užívání vyjadřuje společné ekologické chování těchto podniků.
- 39 Vzhledem k tomu, že Tribunál vyřadil takové skutečnosti, které se týkají uvádění výrobků, pro které je dotčená ochranná známka zapsána, na trh, ze svého posouzení existence „řádného užívání“ této ochranné známky, nezaložil toto posouzení na základní funkci kolektivních ochranných známek Evropské unie. Toto nesprávné právní posouzení jej následně vedlo k závěru, že užívání dotčené ochranné známky se týkalo nikoliv výrobků, pro které byla zapsána, ale bylo vyhrazeno pro obaly těchto výrobků, i když bylo nesporné, že uživatelé dotčené ochranné známky obchodují s výrobky a nejsou výrobci nebo distributory obalových materiálů.

- 40 Podle DGP musí být v právu ochranných známek výrobky a jejich obaly posuzovány společně, pokud tvoří jeden celek a jsou uváděny do prodeje jako jedna a tatáž jednotka. Posouzení, které uskutečnil Tribunál, je založeno na opačném přístupu, který jej vedl k tomu, že v bodech 44 a 45 napadeného rozsudku měl bez použití relevantních posuzovacích kritérií za to, že cílem užívání dotčené kolektivní ochranné známky nebylo vytvořit či zachovat odbyt pro výrobky členů sdružení, které je majitelem této známky.
- 41 Nesprávná posouzení, kterých se Tribunál dopustil v napadeném rozsudku, pokud jde o kritéria pro posouzení existence řádného užívání, jsou ještě zdůrazněna důvodem uvedeným v bodě 41 tohoto rozsudku, podle kterého jsou uvedené výrobky „řádne označovány ochrannými známkami patřícími různým společnostem“. V tomto ohledu DGP poznamenává, že je obvyklé, že kolektivní ochranná známka je užívána pro výrobky různých podniků, a je zjevné, že tyto podniky umísťují individuální ochranné známky na své výrobky nebo na obaly těchto výrobků. Toto souběžné užívání kolektivní ochranné známky a individuálních ochranných známek přitom v žádném případě nepředstavuje nepřímý důkaz o neexistenci řádného užívání kolektivní ochranné známky.
- 42 EUIPO má za to, že pokud není jediný důvod kasačního opravného prostředku nepřipustný, je v každém případě neopodstatněný.
- 43 K tomu, aby bylo možno konstatovat, že kolektivní ochranná známka byla pro výrobky, pro které je zapsána, „řádne užívána“, je nutné, aby tato ochranná známka byla užívána „jako“ kolektivní ochranná známka pro tyto výrobky.
- 44 Z toho vyplývá, že nestačí, že dotčená ochranná známka byla užívána v jakémkoli vztahu k výrobkům, pro které je zapsána. Podle EUIPO musí naopak existovat objektivní a dostatečně konkrétní spojitost mezi kolektivní ochrannou známkou a výrobky, na které se vztahuje. V případě neexistence takové spojitosti je třeba dospět k závěru, že kolektivní ochranná známka není užívána v souladu s její základní funkcí, jíž je odlišovat zboží nebo služby členů sdružení, které je majitelem známky, od výrobků nebo služeb jiných podniků.
- 45 V projednávané věci taková spojitost chybí. Členství výrobců a distributorů v systému DGP se týká pouze obalů, tedy balení výrobků, a nikoliv výrobků samotných. Skutečnost, že výrobek a jeho balení tvoří prodejní jednotku, na tom nic nemění.
- 46 Tribunál tedy právem rozhodl, že užívání dotčené ochranné známky poskytuje relevantní veřejnosti informace ohledně obalu, a nikoliv ohledně zabaleného výrobku.
- 47 Argument DGP týkající se souběžného užívání individuálních a kolektivních ochranných známek je irelevantní. V tomto ohledu EUIPO poznamenává, že nezávisle na existenci takové okolnosti je třeba řádné užívání kolektivní ochranné známky pro výrobky, pro které je zapsána, prokázat.
- 48 EUIPO rovněž souhlasí s posouzením Tribunálu, pokud jde o to, zda užívání dotčené ochranné známky mohlo vytvořit nebo zachovat odbyt pro výrobky, pro které je dotčená ochranná známka zapsána. V tomto ohledu poukazuje na to, že požadavek týkající se vytvoření nebo zachování odbytu pro výrobky se uplatňuje stejně jak na kolektivní ochranné známky, tak na individuální ochranné známky. V projednávané věci může být umístění dotčené ochranné známky na balení výrobků relevantní pro rozhodnutí spotřebitele o koupi pouze z důvodu obalu. To prokazuje, že cílem užívání této ochranné známky není vytvořit nebo zachovat odbyt pro výrobky.

Závěry Soudního dvora

- 49 Vzhledem k tomu, že články 67 až 74 nařízení č. 207/2009 nestanoví jinak, patří články 15 a 51 tohoto nařízení na základě čl. 66 odst. 3 uvedeného nařízení k ustanovením posledně uvedeného nařízení, která se uplatní na kolektivní ochranné známky Evropské unie.
- 50 V důsledku toho dojde v souladu s uvedenými články 15 a 51 ke zrušení práv majitele takové ochranné známky, která mu z této ochranné známky vyplývají, pokud po nepřerušené období pěti let nebyla ochranná známka v Unii řádně užívána pro výrobky nebo služby, pro které je zapsána, a pro neužívání neexistují řádné důvody. Existuje-li tento důvod zrušení pouze ve vztahu k některým z výrobků nebo služeb, práva se zruší pouze ve vztahu k daným výrobkům nebo službám.
- 51 Ačkoli jsou zjištěny Tribunálu týkající se užívání ochranné známky skutkové povahy, a s výjimkou případu zkrácení skutkového stavu je tedy nelze v rámci kasačního opravného prostředku zpochybnit, důvod kasačního opravného prostředku vycházející z porušení čl. 15 odst. 1 nařízení č. 207/2009 je nicméně přípustný, pokud se týká kritérií, podle nichž musí Tribunal posuzovat existenci řádného užívání ve smyslu tohoto ustanovení (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 11. října 2017, EUIPO v. Cactus, C-501/15 P, EU:C:2017:750, bod 64). Tak je tomu v projednávané věci, jelikož jediný důvod kasačního opravného prostředku se týká kritérií, podle kterých je třeba posoudit existenci řádného užívání ve smyslu uvedeného ustanovení v případě kolektivní ochranné známky Evropské unie, a to s přihlédnutím k vlastnostem tohoto typu ochranné známky.
- 52 Pokud jde o věc samou, je třeba připomenout – jak Tribunal zdůraznil v bodě 26 napadeného rozsudku – že základní funkcí kolektivní ochranné známky Evropské unie je rozlišovat výrobky nebo služby členů sdružení, které je majitelem ochranné známky, od výrobků nebo služeb jiných podniků (rozsudek ze dne 20. září 2017, The Tea Board v. EUIPO, C-673/15 P až C-676/15 P, EU:C:2017:702, bod 63).
- 53 Na rozdíl od individuální ochranné známky tak není funkcí kolektivní ochranné známky informovat spotřebitele o „totožnosti původu“ výrobků nebo služeb, pro které je zapsána, jelikož tato funkce, která spočívá v zaručení spotřebiteli, že všechny výrobky nebo služby, které označuje, byly vyrobeny nebo poskytnuty pod kontrolou jediného podniku, kterému může být přisouzena odpovědnost za jejich kvalitu, je vlastní individuálním ochranným známkám (viz zejména rozsudek ze dne 8. června 2017, W. F. Gözze Frottierweberei a Gözze, C-689/15, EU:C:2017:434, bod 41 a citovaná judikatura).
- 54 V tomto ohledu je třeba uvést, že článek 66 nařízení č. 207/2009 nijak nevyžaduje, aby výrobci, producenti, poskytovatelé nebo obchodníci, kteří jsou členy sdružení, jež je majitelem kolektivní ochranné známky Evropské unie, byli součástí stejné skupiny společností, která vyrábí nebo poskytuje výrobky nebo služby pod jedinou kontrolou. Toto nařízení nebrání tomu, aby členové takového sdružení byli soutěžiteli, z nichž každý užívá kolektivní ochrannou známku informující o jeho členství v uvedeném sdružení na straně jedné a individuální ochrannou známku informující o totožnosti původu jeho výrobků nebo služeb na straně druhé.
- 55 Z judikatury Soudního dvora připomenuté v bodě 26 napadeného rozsudku rovněž vyplývá, že ochranná známka je řádně užívána, pokud je užívána v souladu s její základní funkcí, aby vytvořila nebo zachovala odbyt pro výrobky a služby, pro které je zapsána (pokud jde o individuální ochranné známky, viz zejména rozsudky ze dne 11. března 2003, Ansul, C-40/01, EU:C:2003:145, bod 43, a ze dne 3. července 2019, Viridis Pharmaceutical v. EUIPO, C-668/17 P, EU:C:2019:557, bod 38).
- 56 Tato judikatura se *mutatis mutandis* použije na kolektivní ochranné známky Evropské unie. Tyto ochranné známky se totiž vyskytují, stejně jako individuální ochranné známky, v obchodním styku. Jejich užívání musí tedy k tomu, aby mohlo být kvalifikováno jako „řádné“ ve smyslu čl. 15 odst. 1 nařízení č. 207/2009, skutečně souviset s cílem dotčených podniků vytvořit nebo zachovat odbyt pro své výrobky a služby.

- 57 Z toho vyplývá, že kolektivní ochranná známka Evropské unie je řádně užívána, pokud je užívána v souladu s její základní funkcí, kterou je odlišit výrobky nebo služby členů sdružení, které je jejím majitelem, od výrobků nebo služeb jiných podniků, s cílem vytvořit nebo zachovat odbyt pro tyto výrobky a tyto služby.
- 58 Konkrétně je taková ochranná známka užívána v souladu s její základní funkcí v okamžiku, kdy spotřebiteli umožňuje pochopit, že dotčené výrobky nebo služby pocházejí od podniků, které jsou členy sdružení, jež je majitelem ochranné známky, a umožňuje mu tak odlišit tyto výrobky nebo služby od výrobků nebo služeb od podniků, které nejsou členy tohoto sdružení.
- 59 V bodě 41 napadeného rozsudku přitom Tribunál připustil, že dotčená ochranná známka v souladu s její funkcí coby kolektivní ochranná známka odkazuje na skutečnost, že výrobce nebo distributor sporných výrobků je součástí systému licenčních dohod navrhovatelky.
- 60 S ohledem na to, co bylo uvedeno v bodě 54 tohoto rozsudku, z toho vyplývá, že taková kolektivní ochranná známka je užívána v souladu s její základní funkcí, aniž lze tento závěr zpochybnit tvrzením obsaženým v bodě 41 napadeného rozsudku, podle kterého je relevantní veřejnost plně způsobilá rozlišit mezi ochrannou známkou, která označuje obchodní původ výrobku a ochrannou známkou, která poukazuje na využívání obalových odpadů samotného výrobku.
- 61 Tribunál sice v bodě 44 napadeného rozsudku ještě uvedl, že se navrhovatelce nepodařilo prokázat, že cílem užívání dotčené ochranné známky je vytvořit nebo zachovat odbyt sporných výrobků, takže ve vztahu k těmto výrobkům nemohlo jít o její řádné užívání.
- 62 Nicméně k určení, zda byl tento požadavek splněn, bylo třeba v souladu s ustálenou judikaturou Soudního dvora přezkoumat, zda je dotčená ochranná známka řádně užívána „na trhu“ dotčených výrobků nebo služeb. Při tomto přezkumu mělo být posouzeno zejména užívání, které je v dotýcném hospodářském odvětví považováno za odůvodněné za účelem udržení nebo vytvoření podílů na trhu pro výrobky nebo služby chráněné ochrannou známkou, povaha těchto výrobků nebo služeb, znaky trhu, jakož i rozsah a četnost užívání ochranné známky“ (viz zejména rozsudky ze dne 11. března 2003, *Ansul*, C-40/01, EU:C:2003:145, body 37 a 43, a ze dne 3. července 2019, *Viridis Pharmaceutical* v. EUIPO, C-668/17 P, EU:C:2019:557, body 39 a 41).
- 63 Třebaže Tribunál tato kritéria skutečně zmínil v bodě 27 napadeného rozsudku, je však nutno konstatovat, že je poté opomněl uplatnit na projednávanou věc.
- 64 Jak vyplývá z bodů 3 a 41 napadeného rozsudku, před Tribunálem bylo nesporné, že dotčená ochranná známka byla zapsána pro velmi různorodé výrobky, které spadají do široké škály kategorií výrobků tříd 1 až 34 ve smyslu Niceské dohody, a že výrobky, na něž se tato ochranná známka vztahuje, jsou baleny při jejich uvádění do prodeje. Rovněž bylo nesporné, že se tyto obaly poté, co spotřebitel výrobek rozbalil nebo použil, stávají odpadem.
- 65 Tribunál kromě toho v bodech 41 a 42 uvedeného rozsudku konstatoval, že užívání dotčené ochranné známky je skutečně relevantní veřejností vnímáno tak, že informuje o skutečnosti, že výrobci a distributoři dotčených výrobků jsou členy společného systému ekologického zacházení zavedeného DGP a že tento systém umožňuje spotřebiteli v případě koupě těchto výrobků zanést obalové odpady do blízkého sběrného zařízení k jejich odstranění a využití. Tribunál měl v bodě 44 téhož rozsudku rovněž za to, že uvedení výrobci a distributoři tímto chováním plní povinnost, která jim přísluší na základě unijního práva, přispívat k využití obalových odpadů výrobků.

- 66 I když Tribunál konstatoval, že podniky přidružené k systému DGP umístěním dotčené ochranné známky na obalu svých výrobků účinně informují, jakého systému sběru a využití obalových odpadů se účastní v postavení výrobců a distributorů, v bodech 44 a 45 napadeného rozsudku rozhodl, že nebylo prokázáno, že užívání dotčené ochranné známky bylo skutečně součástí cíle těchto podniků vytvořit nebo zachovat odbyt pro jejich výrobky.
- 67 V souladu s posuzovacími kritérii uvedenými v judikatuře Soudního dvora připomenuté v bodě 62 tohoto rozsudku Tribunálu příslušelo, aby před tím, než dospěje k tomuto závěru a rozhodne ve prospěch zrušení práv majitele vyplývajících z dotčené ochranné známky pro téměř všechny výrobky, pro které je tato ochranná známka zapsána, přezkoumal, zda řádně prokázané užívání v projednávané věci, a sice umístění dotčené ochranné známky na balení výrobků podniků, které jsou členy systému DGP, je v dotýcných hospodářských odvětvích považováno za odůvodněné k udržení nebo vytvoření podílů výrobků na trhu ve prospěch výrobků.
- 68 Takový přezkum, který se měl rovněž týkat povahy dotčených výrobků a charakteristiky trhů, kde jsou tyto výrobky uváděny do prodeje, v napadeném rozsudku chybí. Tribunál sice konstatoval, že spotřebitel chápe, že se systém DGP týká sběru v blízkém sběrném zařízení a využití obalů výrobků, a nikoli sběru nebo využití samotných výrobků, ale náležitě nezkoumal, zda informace spotřebiteli při prodeji výrobků o poskytnutí takového systému sběru v blízkých sběrných zařízeních nebo o ekologickém odstraňování odpadů se v dotýcných hospodářských odvětvích nebo v některých z nich jeví odůvodněné k udržení nebo vytvoření podílů výrobků na trhu.
- 69 I když v tomto ohledu nelze od Tribunálu očekávat, že tento přezkum učiní zvlášť pro každý z podrobných popisů výrobků uvedených v aktu o zápisu dotčené ochranné známky, z důvodu rozmanitosti výrobků dotčených takovou ochrannou známkou však bylo třeba provést přezkum, který bude rozlišovat mezi jednotlivými kategoriemi výrobků v závislosti na jejich povaze a vlastnostech trhů a který pro každou z těchto kategorií výrobků zhodnotí, zda užívání dotčené ochranné známky skutečně souvisí se sledováním cíle udržení nebo vytvoření podílů na trhu.
- 70 Některé z dotčených hospodářských odvětví se tak týkají výrobků běžné spotřeby, jako jsou potraviny, nápoje, výrobky pro osobní hygienu a výrobky určené k údržbě, které mohou denně generovat obalové odpady, jichž se spotřebitel musí zbavit. Nelze tedy vyloučit, že skutečnost, že výrobce nebo distributor označí na obalu výrobků tohoto druhu, že je členem tohoto systému sběru v blízkém sběrném zařízení a ekologického zpracování obalových odpadů, může ovlivnit rozhodnutí spotřebitelů o koupi, a přispět tedy k udržení nebo vytvoření podílů na trhu týkajících se těchto výrobků.
- 71 V bodě 45 napadeného rozsudku se přitom Tribunál omezil na obecné tvrzení ve vztahu ke všem sporným výrobkům, že i kdyby byla volba spotřebitele ovlivněna kvalitou obalu dotýcného výrobku, dotčená ochranná známka vytváří nebo zachovává odbyt v porovnání s ostatními hospodářskými subjekty, pouze pokud jde o obal, a nikoli o dotýcný výrobek. Takový sled úvah se nezakládá na kritériích připomenutých v bodě 62 tohoto rozsudku a ostatně vede k rozporuplnému závěru, že i v případě, kdy užívání dotčené ochranné známky přispívá ke koupi výrobků, na jejichž balení je tato ochranná známka umístěna, musí být na toto užívání nahlíženo tak, že nesouvisí s udržením nebo vytvořením odbytu pro tyto výrobky.
- 72 Dále je třeba uvést, že nezbytnost přezkumu, který náležitě zohlední povahu dotčených výrobků nebo služeb, jakož i vlastnosti příslušných trhů pro účely posouzení řádného užívání ochranné známky, a který tudíž rozlišuje několik druhů výrobků nebo služeb, pokud jsou tyto výrobky nebo služby značně různorodé, odpovídajícím způsobem odráží závažnost významu uvedeného posouzení. Posledně uvedené posouzení totiž určí, zda dojde ke zrušení práv majitele ochranné známky vyplývajících z této ochranné známky a pokud ano, pro jaké výrobky nebo služby je prohlášeno toto zrušení.

- 73 V posledně uvedeném ohledu je zajisté třeba, aby byl dodržen požadavek užívání, které skutečně souvisí s cílem vytvoření nebo zachování odbytu pro výrobky a služby, pro které je ochranná známka zapsána, aby majitel této ochranné známky nezůstal neoprávněně chráněn pro výrobky nebo služby, jejichž uvádění na trh tato ochranná známka opravdu nepropaguje. Je však stejně tak důležité, aby majitelé ochranných známek, a v případě kolektivní ochranné známky jejich členové, mohli řádně chráněným způsobem užívat své označení v obchodním styku.
- 74 Tribunál se tím, že neprovedl přezkum ve smyslu judikatury připomenuté v bodě 62 tohoto rozsudku, dopustil nesprávného právního posouzení při použití pojmu „řádné užívání“ ve smyslu čl. 15 odst. 1 nařízení č. 207/2009.
- 75 Jediný důvod kasačního opravného prostředku je tudíž opodstatněný a napadený rozsudek musí být zrušen.

K žalobě před Tribunálem

- 76 Z článku 61 prvního pododstavce statutu Soudního dvora Evropské unie vyplývá, že je-li kasační opravný prostředek opodstatněný, může Soudní dvůr vydat sám konečné rozhodnutí ve věci, pokud to soudní řízení dovoluje.
- 77 V projednávané věci Soudní dvůr disponuje poznatky nezbytnými k tomu, aby vydal konečné rozhodnutí ohledně jediného žalobního důvodu v prvním stupni.
- 78 Ze sporného rozhodnutí, jehož obsah je uveden v bodech 19 a 20 tohoto rozsudku, vyplývá, že pátý odvolací senát EUIPO vycházel z důvodů, které v podstatě odpovídají důvodům obsaženým v napadeném rozsudku. Tribunál totiž v zásadě převzal úvahy tohoto odvolacího senátu. Jak vyplývá z bodu 74 tohoto rozsudku, tyto úvahy jsou z právního hlediska nesprávné, jelikož nerespektují rozsah pojmu „řádné užívání“ ve smyslu článku 15 nařízení č. 207/2009.
- 79 Sporné rozhodnutí je tedy třeba zrušit.

K nákladům řízení

- 80 Článek 184 odst. 2 jednacího řádu Soudního dvora stanoví, že je-li kasační opravný prostředek opodstatněný a Soudní dvůr vydá sám konečné rozhodnutí ve věci, rozhodne o nákladech řízení.
- 81 Podle čl. 138 odst. 1 tohoto jednacího řádu, jenž se na řízení o kasačním opravném prostředku použije na základě čl. 184 odst. 1 tohoto jednacího řádu, se účastníku řízení, který neměl úspěch ve věci, uloží náhrada nákladů řízení, pokud to účastník řízení, který měl ve věci úspěch, požadoval.
- 82 Vzhledem k tomu, že DGP požadovala náhradu nákladů řízení a EUIPO neměl ve věci úspěch, je důvodné posledně uvedenému uložit, že ponese vlastní náklady řízení a nahradí náklady řízení vynaložené společností DGP v rámci tohoto kasačního opravného prostředku i řízení v prvním stupni.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (pátý senát) rozhodl takto:

- 1) **Rozsudek Tribunálu ze dne 12. září 2018, Der Grüne Punkt v. EUIPO – Halston Properties (Znázornění kruhu se dvěma šipkami) (T-253/17, EU:T:2018:909), se zrušuje.**
- 2) **Rozhodnutí pátého odvolacího senátu Úřadu Evropské unie pro duševní vlastnictví (EUIPO) ze dne 20. února 2017 (věc R 1357/2015-5) se zrušuje.**

- 3) Úřad Evropské unie pro duševní vlastnictví (EUIPO) ponese vlastní náklady řízení a nahradí náklady vynaložené společností Der Grüne Punkt – Duales System Deutschland GmbH v rámci tohoto kasačního opravného prostředku i řízení v prvním stupni.**

Podpisy.